

ОСНОВНЕ КОНСТИТУЦИЈЕ УПРАВЉАЊА ПРАВОСЛАВНИХ
ПАТРИЈАРШИЈА, СА ИСТОРИЈСКИМ ПРЕГЛЕДОМ

Атина 1972. стр. 433.

Митрополит китруски Варнава добро је познат Српској православној цркви, не само по посетама и по избору за почасног професора Богословског факултета у Београду, него и по својим научним радовима. Његова љубав према Православној цркви и његово посебно разумевање према словенским православним Црквама, јасно се манифестују приликом разговора и писања. Плод такве љубави и разумевања је и ово дело, у којем се открива чежња аутора да што више допринесе међусобном упознавању и зближавању православних Цркава, кроз јединство вере и јединство канонског поретка, у чему се и огледа највећа снага Православља.

Књига је оваплоћење идеје и труда аутора да на грчком језику објави основне конституције по којима се управљају Православне патријаршије. У суштини, излаже се текст устава помесних патријаршија по рангу, а сваком таквом тексту претходи кратак историјски преглед развоја црквеноуставних прописа са односном литературом. Самим тим реч је о својеврсности црквеног законодавства православних патријаршија, иза чега као кормило стоје једноставна, непромењива и за све православне помесне Цркве обавезна црквена правила. Својеврсност црквеног законодавства упућује на разлике у прописима помесних Цркава, које су настале утицајем времена, места и политичко-економских услова.

Према томе, књига је историјске, црквенозаконодавне садржине и са

своје 433 странице може се упоредити са сплавом, пуним историјско-организационе црквене грађе, коју је аутор успешно распоредио. По рангу, патријаршије су наведене: Цариградска, Александријска, Антиохијска, Јерусалимска, Руска, Српска, Румунска и Бугарска. Уставе цркава преводили су зналци арапског, руског, српског, румунског и бугарског језика. Правничку терминологију текстова преконтролисао је и обрадио лично аутор. Слободно се може рећи да дело представља веома значајну кодификацију, и да допуњава велику празнину. Њиме је црквеноправна литература знатно обогаћена.

Иако је грађа добро сложена, ипак није без недостатака. Пре штампања књиге требало је исправити неке суштинске грешке, као што је на пример она на стр. 192 (ср. стр. 200) где се нетачно каже да су Сремски Карловци стари *Sirmium*. Али наш циљ није да исправљамо поткрадене грешке, које се лако могу наћи код сваког аутора, у свакој књизи која обилује разноврсном научном материјом као ова. Нама је циљ да кажемо, да књига представља главнину, али не и целину, пошто нису обухваћене и остале аутокефалне Цркве, као што су Грузијска, Кипарска, Пољска и др. Зато би за сваку похвалу било ако би вредни митрополит Варнава наставио научни рад у том правцу, за шта му желимо од Бога долгоденствије и добро здравље.

Др Миодраг Петровић